

NATUURWAARDE TOETS DE GOUW

Kern Kwintsheul

Auteur(s) P. Moerman
Datum 30 januari 2014
Versie
Status definitief

Inhoudsopgave

1.	Algemeen	1
1.1.	Aanleiding	1
1.2.	Doelstelling	1
2.	Wettelijk kader	2
2.1.	Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn	2
2.2.	Natura 2000	2
2.2.1.	Natura 2000	2
2.2.2.	Vergunningplicht	3
2.3.	Flora- en faunawet	3
2.3.2.	Reparatiewet	3
2.3.3.	Ruimtelijke ingrepen en soortbescherming	4
2.4.	Natuurbeschermingswet	4
2.5.	Rode lijst soorten	4
2.6.	Gemeentelijk beleid	5
2.6.1.	Milieubeleidsplan	5
2.6.2.	Water	5
2.6.3.	Visie Greenport Westland 2020	5
2.6.4.	Aanpak natuurwetgeving in de gemeente Westland	5
3.	Locatiebeschrijving	6
3.1.	Ligging gebied	6
3.1.1.	Afbeelding 1 ligging plangebied	6
3.1.2.	Afbeelding 2 Overzicht plangebied	7
3.2.	Relatie met aangrenzende gebieden	7
4.	Bureaustudie en Terreinbezoek	8
4.1.	Bureaustudie	8
4.2.	Resultaten inventarisatie	8
4.3.	Informatie Nationale Databank Flora en Fauna	8
4.4.	Interpretatie van de gegevens	8
4.5.	Veldonderzoek	8
4.5.1.	Vaatplanten	9
4.5.2.	Amfibieën	9
4.5.3.	Dagvlinders, nachtvlinders, libellen en sprinkhanen	9
4.5.4.	Zoogdieren	9
4.5.5.	Broedvogels	9
4.5.6.	Reptielen, vissen, paddenstoelen, korstmossen en overige soortgroepen	9
5.	Advies	10
5.1.	Advies m.b.t. vaatplanten	10
5.2.	Advies m.b.t. vogels	10
5.3.	Advies m.b.t. zoogdieren	10
5.3.1.	Bescherming van vleermuizen	10
5.3.2.	Onderzoek naar vleermuizen	11
5.4.	Advies m.b.t. vissen	11
5.4.1.	Gedragscode voor de waterschappen	11
5.5.	Advies m.b.t. Amfibieën	12
6.	Conclusies	12
7.	Bestemmingsplan	12
8.	Bronvermelding	13
9.	Bijlage	14

9.1. Bijlage 1 Rapportage NDFF.....14
9.1.1. Afb 2 waarnemingen gemeld in de NDFF in en rond het plangebied.15

1. Algemeen

1.1. Aanleiding

De gemeente Westland heeft het voornemen in de woonkernen Poeldijk en Kwintsheul, het gebied "De Gouw" het bestemmingsplan aan te passen. Het bestemmingsplan wordt aangepast om in het gebied woningbouw mogelijk te maken.

1.2. Doelstelling

Met de natuurwaardetoets wordt nagegaan of er in het gebied planten en/of dieren voorkomen of verwacht worden die bedreigd zijn, voorkomen op een "Rode lijst" dan wel beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet. De natuurwaardetoets wordt opgesteld op basis van de beschikbare gegevens en één of meerdere veldonderzoeken. De natuurwaardetoets is een toets van de ecologische potenties van het plangebied en kan niet gezien worden als een volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen.

De natuurwaardetoets is een inventarisatie welke bestaat uit:

- *Inventarisatie*

De flora en fauna van het gebied wordt geïnteriseerd met behulp van de NDFF. Daarnaast wordt de al beschikbare informatie op het gebied van flora en fauna geanalyseerd en op waarde geschat en indien relevant, ook het historische verloop ervan.

- *Een inventarisatie van de op dit moment aanwezige flora en fauna.*

Hierbij wordt door middel van één of meerdere locatiebezoeken op zicht geïnteriseerd wat de huidige biologische diversiteit is. Tevens worden hierbij de biotopen bekeken en plaatselijke natuurorganisaties en het provinciale soortenbeleidsplan geraadpleegd om tot een zo compleet mogelijk beeld te komen.

2. Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen beschreven. De bescherming van natuur in Nederland vindt plaats onder Europese en nationale wetgeving. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soortbescherming en gebiedsbescherming. De soort- en gebiedsbescherming staan geheel los van elkaar en hebben hun eigen werking. In de inventarisatie en de quick-scan staat de soortbescherming centraal. De gebiedsbescherming wordt alleen benoemd voor zover deze relevant is voor de beschermde soorten.

2.1. Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn maken deel uit van de Europese regelgeving en zijn van kracht in alle Europese lidstaten. Beide kennen een gebiedsbeschermings- en een soortenbeschermingscomponent. Het aspect soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn is in de Flora- en faunawet opgenomen. Om de gebiedsbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet te verankeren, is een wijziging van deze wet in voorbereiding.

De Vogelrichtlijn (1979) heeft als doel alle in het wild levende vogelsoorten en hun leefgebied binnen het grondgebied van de Europese Unie te beschermen. In dit kader zijn in Nederland gebieden aangewezen als Speciale Beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

Het doel van de Habitatrichtlijn (1992) is het behoud van de totale biologische diversiteit van natuurlijke en half-natuurlijke habitats en wilde flora en fauna (behalve vogels) op het grondgebied van de Europese Unie. In dit kader zijn in Nederland aan de Europese Commissie gebieden aangemeld als kandidaat Speciale Beschermingszones (Habitatrichtlijngebieden). Deze aangemelde gebieden genieten intussen de status alsof ze zijn aangewezen als Speciale Beschermingszones.

Uit hoofde van de Europese regelgeving dienen ingrepen in of nabij een Speciale Beschermingszone getoetst te worden op hun effecten op soorten en gemeenschappen op grond waarvan de beschermingszone is aangewezen. Voor het verlenen van toestemming voor de uitvoering van ingrepen is het al dan niet optreden van significante effecten van groot belang.

2.2. Natura 2000

De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de EU het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het EU-beleid voor behoud en herstel van biodiversiteit.

2.2.1. *Natura 2000*

Natura-2000 omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de volgende EU-richtlijnen;

- Vogelrichtlijn (1979)
- Habitatrichtlijn (1992)

Beide richtlijnen zijn in Nederland opgenomen in de natuurbeschermingswet. Op dit moment wijst Nederland de Natura 2000 officieel aan. In de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn staan ook maatregelen voor soortbescherming. Deze staan in de Flora- en faunawet.

2.2.2. Vergunningplicht

In en rond Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten geldt voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de natuur een vergunningplicht. Activiteiten uitvoeren zonder vergunning is strafbaar.

2.3. Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet hanteert daarbij het 'nee, tenzij principe'. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex. Artikel 75 vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (ontheffing voor ruimtelijke ingreep) moeten worden aangevraagd. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten.

2.3.1. Zorgplicht

Bij elk project, op elke locatie en bij elke handeling geldt naast de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bovendien de 'zorgplicht'; Artikel 2, lid 1 "*Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving*". Artikel 2, lid 2: "*De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken*".

De zorgplicht vloeit voort uit de erkenning van de intrinsieke waarde van dieren. De algemene zorgplicht geldt voor alle soorten, terwijl de verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 12) gelden voor bij of krachtens de wet aangewezen beschermde soorten. De zorgplicht betekent niet dat een dier niet gedood mag worden, wel dat daarbij het lijden zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

2.3.2. Reparatiwet

Op 23 februari 2005 is de zgn. "AmvB art. 75" van de Flora- en faunawet in werking getreden. Dit heeft een verbetering van de uitvoering van de regelgeving opgeleverd. Met dit besluit is geregeld dat er niet onnodig een ontheffing aan hoeft te worden gevraagd. Nieuw is ook dat er ook volgens gedragscode gewerkt kan worden. Aanvragen kunnen beter en sneller worden behandeld.

Bij het beoordelen van aanvragen voor een ontheffing ex. Art. 75 van de Flora- en faunawet wordt in deze aanvullende wetgeving onderscheid gemaakt in vier categorieën van soorten:

1. Beschermde inheemse vogels. Dwingende redenen van groot openbaar belang kunnen geen grond zijn voor het verlenen van een ontheffing. De Vogelrichtlijn staat dat niet toe.
2. Soorten die vermeld zijn in bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (cf. art. 75.5). Ontheffing kan alleen worden verleend indien geen andere bevredigende oplossing voorhanden is, en wanneer sprake is van een dwingende reden van openbaar belang (dit zijn: volksgezondheid, veiligheid, milieu en dwingende redenen van sociaal-economische aard). Tevens mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (tabel 3).
3. Beschermde soorten die niet onder punt 1 of 2 zijn genoemd. Ontheffing kan worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Vooral soorten die vermeld zijn op de verschillende Rode lijsten vallen onder deze groep (tabel 2).

4. Voor de meer algemene soorten kan voor verjagen, verontrusten, verstoren zonder verdere toetsing aan de hand van de bovenstaande criteria ontheffing worden verleend (tabel 1).

2.3.3. *Ruimtelijke ingrepen en soortbescherming*

Bij ruimtelijke ingrepen is soortbescherming van toepassing op de huidige aanwezige soorten in het plangebied of in de directe omgeving. Indien het zogenaamde 'niet strikt' beschermde soorten betreft is bescherming in het kader van de Flora- en faunawet van toepassing. Ontheffing is mogelijk op grond van art. 75 Flora- en faunawet. De resultaten van een quick-scan kunnen een ontheffingsaanvraag onderbouwen. Indien het zogenaamde 'strikt' beschermde soorten betreft (Rode lijst soorten en Habitatrichtlijn IV-soorten) is bescherming in het kader van de Habitatrichtlijn en/of Flora- en faunawet van toepassing. Ontheffing is alleen mogelijk op basis van een beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet of Habitatrichtlijn. Hiertoe kan een aanvullend Project- en compensatieplan noodzakelijk zijn om de effecten van de ingreep in detail te beschrijven en mitigerende en compenserende maatregelen uit te werken.

2.4. **Natuurbeschermingswet**

De Natuurbeschermingswet heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland. In de vigerende wet zijn twee categorieën beschermde gebieden: beschermde natuurmonumenten (particulier eigendom) en staatsnatuurmonumenten (staatseigendom). Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. In de nabije toekomst zal de bescherming van Speciale beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet worden verankerd; een wetswijziging is in voorbereiding.

2.5. **Rode lijst soorten**

De Flora- en faunawet biedt de mogelijkheid tot actieve bescherming middels de vaststelling van Rode lijsten. De soorten die hierop vermeld worden behoeven vanwege hun aantalverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht zodat hun voorkomen in ons land veilig wordt gesteld. Een soort kan worden vermeld als 0) verdwenen, 1) ernstig bedreigd, 2) bedreigd, 3) kwetsbaar of 4) gevoelig.

Rode lijst soorten hebben geen wettelijke status. Wel worden de lijsten gebruikt als basis voor nieuwe bepalingen of (lokaal of regionaal) beleid. Door de minister van LNV zijn Rode lijsten van planten, korstmossen, paddenstoelen, zoogdieren, reptielen en amfibieën, libellen, krekels en sprinkhanen, dagvlinders en zoetwatervissen vastgesteld en gepubliceerd. Daarnaast bestaan lijsten van mossen en vogels die door verschillende deskundigen zijn opgesteld (vogels: www.sovon.nl). Voor de soorten die door de minister op een "Rode lijst" zijn geplaatst moeten beschermingsmaatregelen worden getroffen. Beschermingsplannen zijn inmiddels gemaakt voor ondermeer de patrijs, korhoen, otter, das, boomkikker, moerasvogels, akkerplanten en de grote vuurvlieder.

2.6. Gemeentelijk beleid

2.6.1. Milieubeleidsplan

De gemeente Westland heeft in 2005 het Milieubeleidsplan (MBP) "Westland glashart voor het milieu" vastgesteld. Het beleid van de provincie Zuid-Holland dient binnen de gemeente Westland als richtlijn. In het MBP worden voor de verschillende aspecten de volgende ambities weergegeven.

De gemeente Westland heeft in het Milieubeleidsplan aangegeven te streven naar de realisatie van een ecologische groenstructuur. Dit zowel binnen de kernen als daarbuiten; hierbij worden parken, plantsoenen, natuur- en recreatiegebieden, waardevolle landschappen, de zee, plassen en grote watergangen onderling verbonden door een stelsel van groene verbindingen. De gemeente Westland streeft daarmee naar een groen casco met voldoende omvang, natuur recreatieve waarden en robuustheid, "een groener Westland in 2010".

2.6.2. Water

De milieustrategie voor water is te streven naar vergroting van het wateroppervlak waarbij water eerst wordt vastgehouden, geborgen en dan pas wordt afgevoerd. Verder wordt getracht water van verschillende (ecologische) kwaliteit gescheiden te houden.

Vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) ligt er een opgave om zowel de chemische als ecologische waterkwaliteit te verbeteren.

2.6.3. Visie Greenport Westland 2020

In de Greenport visie Westland 2020, welke in 2005 is vastgesteld door de gemeente Westland, staan kansen voor water en groen beschreven. Aangegeven wordt dat via de watergangen de ecologische verbindingen tussen de groengebieden tot stand kunnen komen.

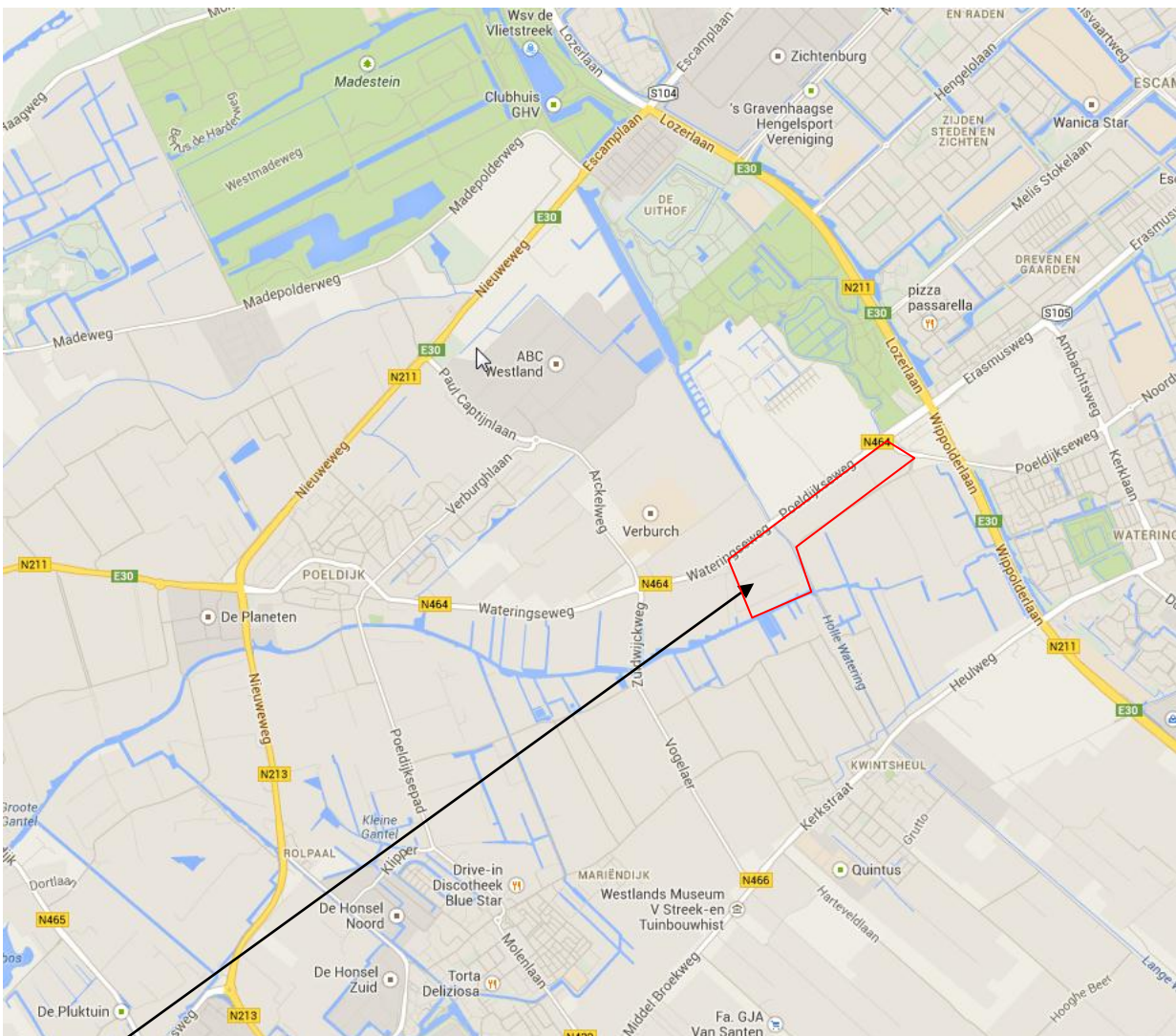
2.6.4. Aanpak natuurwetgeving in de gemeente Westland

De gemeente Westland heeft in deze nota vastgesteld hoe om te gaan met de natuurwetgeving binnen de gemeente Westland. In de nota zijn lijnen aangegeven om natuurwetgeving op een juiste wijze in het planproces op te nemen.

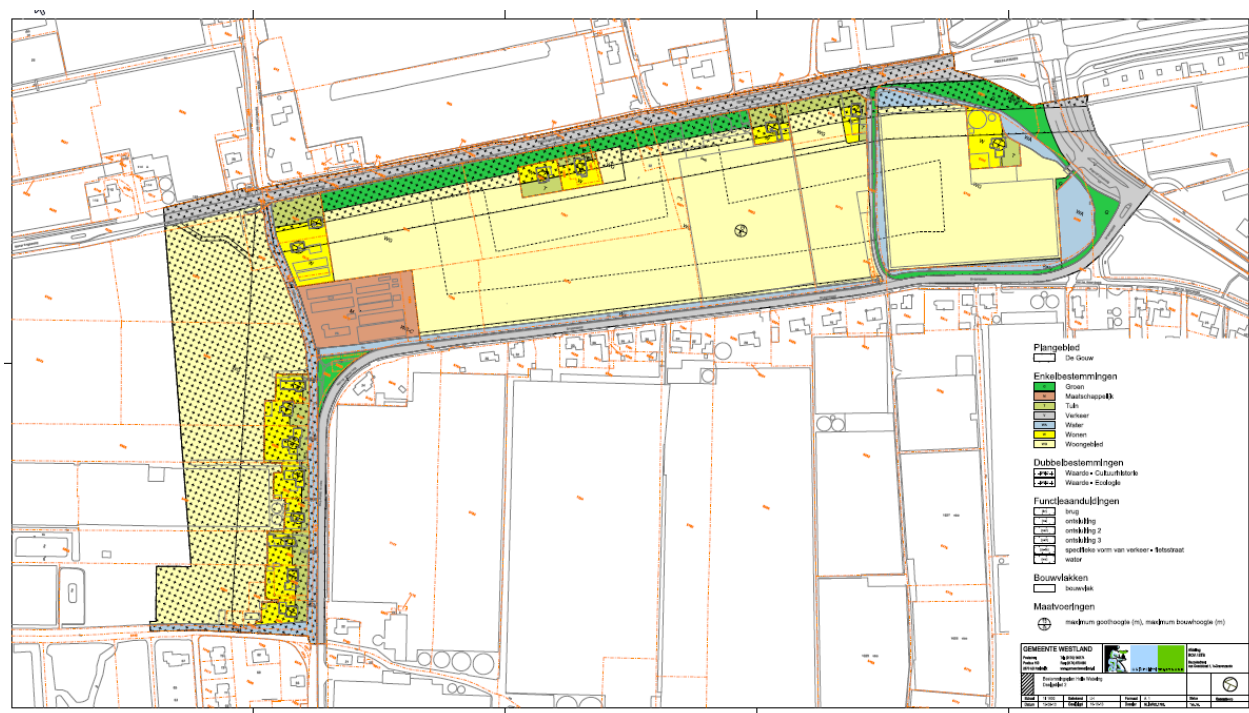
3. Locatiebeschrijving

3.1. Ligging gebied

Het plangebied ligt in de woonkernen Kwintsheul en Poeldijk van de gemeente Westland. Noordelijk grenst het aan woningbouwgebied van de gemeente Den Haag, westelijk en oostelijk aan het glastuinbouwgebied en zuidelijk aan de kern Kwintsheul.

3.1.1. Afbeelding 1 ligging plangebied

3.1.2. Afbeelding 2 Overzicht plangebied

3.2. Relatie met aangrenzende gebieden

Natura 2000

Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van een Natura 2000 gebied.

De meest nabijgelegen Natura 2000 gebieden Solleveld en Kapittelduinen het Spanjaardsduin liggen 4 km westelijk van het plangebied.

Ecologische Provinciale Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS).

4. Bureaustudie en Terreinbezoek

4.1. Bureaustudie

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, de NDFF waarin alle waarnemingen van de PGO zijn opgenomen.

Op basis van de bureaustudie kan gesteld worden dat er enkele waarnemingen bekend zijn nabij het plangebied van beschermde soorten. Vogels zijn opgenomen in de NDFF en zijn gemeld in het plangebied. De bittervoorn en de grote modderkruiper komen algemeen in Westland voor en zijn in alle watergangen binnen het plangebied te verwachten.

De volledige inventarisatie is vermeld op bijlage 1.

Vleermuizen komen veelvuldig voor in de provincie Zuid-Holland. In het plangebied zijn meldingen bekend van vleermuizen. Op basis van de zoogdieratlas Zuid-Holland komen de laatvlieger, de gewone dwergvleermuis en de watervleermuis voor nabij het plangebied.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in de omgeving kunnen verblijven.

4.2. Resultaten inventarisatie

4.3. Informatie Nationale Databank Flora en Fauna

Er is een inventarisatie verricht met behulp van de NDFF. Hieruit blijkt dat er in het plangebied enkele waarnemen zijn gedaan. Veel waarnemingen zijn van buiten het plangebied. De volledige rapportage van de NDFF staat vermeld in bijlage 9.3.

4.4. Interpretatie van de gegevens

De groene stippen op afbeelding 10.1.1 zijn waarnemingen van een middelpunt kleiner dan 1 kilometer en vallen in het plangebied. De oranje stippen geven een middelpunt aan van een waarneming van 1 tot 5 kilometer. Er is te zien dat veel waarnemingen buiten het plangebied vallen. Dit is te herleiden naar de grotere groengebieden buiten het plangebied van de gemeente Den Haag en de kern Wateringen.

4.5. Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek op 29 januari zijn geen soorten aangetroffen die vallen onder de Flora- en faunawet. Het terrein is een voormalig tuinbouwgebied, in 2013 is het laatste glastuinbouwbedrijf gesloopt en is het gehele terrein vrijgekomen. Het gehele terrein is ingezaaid met gras.

4.5.1. *Vaatplanten*

In het gebied zijn geen vaatplanten gemeld in de inventarisatie van de NDFF. Langs de watergang zijn de algemene soorten te vinden.

4.5.2. *Amfibieën*

In het gebied zijn geen amfibieën gemeld. Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. De watergang is tijdens het veldbezoek niet bevestigd. Het water kan worden gebruikt als voortplantingsplaats voor algemene amfibieën, zoals de bruine kikker, de gewone pad, de kleine watersalamander en de groene kikker.

4.5.3. *Dagvlinders, nachtvlinders, libellen en sprinkhanen*

Er zijn geen vlinders en libellen gemeld. In het jaargetijde dat het veldbezoek plaatsvond zijn er geen dagvlinders, nachtvlinders, libellen en sprinkhanen actief.

4.5.4. *Zoogdieren*

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren gezien. De verwachting is dat er kleine algemene soorten zoogdieren aanwezig zijn langs de watergang.

4.5.5. *Broedvogels*

Het plangebied is geschikt voor broedvogels, deze kunnen worden aangetroffen in een groot deel van het gebied. Langs de watergang, bomen, hagen, woningen en tuinen van de aangrenzende particulieren kunnen geschikt zijn als nestplaats voor vogels.

Er zijn in het plangebied geen vaste nesten waargenomen.

Nesten van 'categorie 2' vogelsoorten zijn het gehele jaar beschermd, aangezien het soorten nesten van koloniebroeders betreft die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Voor deze soorten geldt het gehele jaar de verbodsbepaling uit artikel 11 van de Flora- en faunawet over het beschadigen of vernielen van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen.

Nesten van 'categorie 5' vogelsoorten zijn **niet** het hele jaar door beschermd. Dit zijn nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen als de broedplaats verloren is gegaan. Soorten uit categorie 5 vragen echter wel extra onderzoek. Categorie 5 soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4.5.6. *Reptielen, vissen, paddenstoelen, korstmossen en overige soortgroepen*

De twee beschermde vissoorten die in het Westland voorkomen, de kleine modderkruiper en de bittervoorn zijn in de directe omgeving van het plangebied gemeld. De watergang in het plangebied is geschikt voor beide vissoorten. De bittervoorn en kleine modderkruiper zijn algemeen in het Westland.

5. Advies

5.1. Advies m.b.t. vaatplanten

Er zijn in het plangebied geen beschermde soorten die vallen onder de Flora- en faunawet, gemeld in de NDFF en ook niet tijdens het veldbezoek waargenomen.

5.2. Advies m.b.t. vogels

Alle vogels in Nederland zijn beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimtes waarbij vogels worden gedood of verontrust of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Als werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden (globaal loopt het broedseizoen van maart t/m juli) is extra onderzoek niet nodig. Twee belangrijke kanttekeningen hierbij:

- Zogenaamde 'vaste nesten' kunnen beschermd zijn onder de Flora- en faunawet. Vaste nesten zijn nesten die jaarlijks gebruikt worden door dezelfde vogels. Voorbeelden van vogelsoorten die gebruik maken van vaste nesten zijn de blauwe reiger, de specht, de gierzwaluw, de huismus of de uil. Vogels met vaste nesten zijn verdeeld in 5 categorieën met verschillende beschermingsregimes.
- Ook kan het voorkomen dat vogels buiten het broedseizoen een nest hebben. Ook deze nesten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet.

Het advies is om werkzaamheden of andere activiteiten waarbij nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van broedvogels verstoord kunnen worden, **buiten het broedseizoen plaats te laten vinden**. Zo is de kans het kleinst dat werkzaamheden niet begonnen kunnen worden, of gestaakt moeten worden door de aanwezigheid van broedvogels. Als werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te allen tijde op vogelnesten gecontroleerd te worden. Als werkzaamheden broedvogels verstoren, dan dienen de werkzaamheden te worden aangepast of uitgesteld. Als bij een ontwikkeling vogelnesten van jaarrond beschermde soorten worden aangetroffen, dient een plan te worden opgesteld en moet, indien nodig een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

5.3. Advies m.b.t. zoogdieren

In het plangebied komen weinig zoogdieren voor. In het plangebied zijn vleermuizen gesignaleerd, Op basis van bureaustudie komen beschermde vleermuissoorten voor rond het plangebied. De bestaande woningen kunnen geschikt zijn voor vleermuizen.

5.3.1. Bescherming van vleermuizen

Vleermuizen en essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied, vliegroutes) zijn strikt beschermd middels de Flora- en faunawet. Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet en in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat voor het uitvoeren van activiteiten waarbij (tijdelijke) verstoring van (het leefgebied van) vleermuizen optreedt een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij vernietiging van het leefgebied of bij activiteiten met een hoge kans op het verwonden/doden van individuen wordt zelden een ontheffing verleend. Verder is artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling, altijd van toepassing. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop-, grond-, of bouwwerkzaamheden wordt

gecontroleerd of negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

5.3.2. *Onderzoek naar vleermuizen*

Vleermuisprotocol

Onderzoek naar verblijfplaatsen en leefgebieden van vleermuizen vindt plaats conform de voorschriften van het vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2013). Het protocol voor het inventariseren van vleermuizen is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging, in overleg met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur. In expertmeetings zijn in 2008 de voorschriften ontwikkeld en op basis van toepassing gedurende het seizoen in 2008, 2009, 2010, 2011 en 2012 geëvalueerd. De minister hanteert het protocol als leidraad bij het toetsen van de aanvraag van een ontheffing of verklaring van geen bedenkingen (v.v.g.b.) van artikel 75 Flora- en faunawet.

Methode en maatregelen

Voor het onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen dient er (volgens protocol) gedurende twee periodes in het jaar onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen te worden uitgevoerd. Deze onderzoeksperiodes zijn: 15 mei tot en met 15 juli (2 veldbezoeken) en 15 augustus tot 1 oktober (2 veldbezoeken). In deze periodes kan worden bepaald of er respectievelijk kraamverblijfplaatsen en zomer-/paarverblijfplaatsen aanwezig zijn. Enkel wanneer middels bovenstaande onderzoeksmethode wordt gewerkt, kan een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken worden verkregen.

5.4. **Advies m.b.t. vissen**

In Westland komen twee beschermde vissoorten voor: de kleine modderkruiper (tabel 2) en de bittervoorn (tabel 3). De watergang is geschikt voor beide vissoorten. Geadviseerd wordt rekening te houden met de aanwezigheid van beschermde vissoorten en de werkzaamheden hierop aan te passen. Voor alle werken in en langs watergangen is het aan te bevelen gebruik te maken van de goedgekeurde gedragscode van de Unie van Waterschappen.

5.4.1. *Gedragscode voor de waterschappen*

De Flora- en faunawet biedt sectoren de mogelijkheid om vrijstelling te krijgen voor de plicht ontheffing aan te vragen, als men beschikt over een goedgekeurde gedragscode. Op 6 februari 2012 is goedkeuring gegeven aan de herziene versie van de [Gedragscode Flora- en faunawet](#) voor waterschappen.

De gedragscode bevat afspraken over hoe het waterschap op een zorgvuldige manier omgaat met de belangen van flora en fauna en ontslaat het waterschap in sommige gevallen van de verplichting om een ontheffing aan te vragen.

Voor meer informatie over natuurvriendelijk werken van de waterschappen, is de brochure 'Aan het werk met de gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen te' [downloaden](#) of aan te vragen via comm@hsk.nl.

5.5. Advies m.b.t. Amfibieën

Schade aan amfibieën is het grootst als de werkzaamheden in het voortplantingsseizoen plaatsvinden (maart tot en met juli). In deze periode zijn zowel de volwassen dieren als de larven aanwezig in het water. Na de voortplanting verlaten sommige amfibieën het water om het landbiotoop op te zoeken en later om te overwinteren. Zij overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen.

Indien in het plangebied werkzaamheden in de periode september - oktober worden gestart is de schade aan amfibieën beperkt. De start van de werkzaamheden valt dan buiten het voortplantingsseizoen en de overwintering. Bij de start van de werkzaamheden zullen op beperkte schaal overwinterings-, en voortplantingsplaatsen van amfibieën worden verstoord of vernietigd. Dit geldt met name voor soorten die op land overwinteren, namelijk de kleine watersalamander, de gewone pad en de bruine kikker. Deze amfibieën zijn algemeen voorkomende soorten in Nederland.

6. Conclusies

In het plangebied zijn soorten waargenomen en gemeld in de NDFF die vallen onder de Flora- en faunawet of "Rode lijst".

Op grond van de Flora- en faunawet gelden algemene verboden voor het verwijderen van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten en het beschadigen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van beschermde diersoorten. De reconstructie van het gebied en/of sloop van gebouwen kan een bedreiging vormen voor beschermde soorten. Een onderzoek naar het voorkomen en het gebruik van gebouwen door vleermuizen waar werkzaamheden zijn gepland, is noodzakelijk om op een juiste wijze om te gaan met de natuurwetgeving. Er dient zo nodig een ontheffing te worden aangevraagd en met gebruikmaking van de een goedgekeurde gedragscode te worden gewerkt.

7. Acties

Om op een juiste wijze met de natuurwetgeving om te gaan bij de reconstructie van het gebied dienen de volgende acties te worden uitgevoerd:

- Voorafgaand aan de eventuele sloop van de gebouwen, een vleermuizenonderzoek.
- Tijdens de uitvoering van de bouwwerkzaamheden dient men gebruik te maken van goedgekeurde gedragscodes van de Unie van Waterschappen en de gedragscode voor ruimtelijke ingrepen.

8. Bestemmingsplan

In het plangebied waar een bestemmingsplanprocedure doorlopen gaat worden, zijn tijdens het veldbezoek geen soorten waargenomen die vallen onder de Flora-en faunawet. In het gebied zijn wel enkele beschermde soorten gemeld in de NDFF. De natuurwaarden zijn in het plangebied klein.

Nu vrijwel alle glastuinbouwbedrijven in het plangebied zijn gesloopt, neemt de kans op beschermde soorten toe. Een open gebied is voor veel vogels een gewenste broedplaats.

Voordat het gebied verder ontwikkeld wordt is een nieuwe opname van de flora en fauna gewenst.

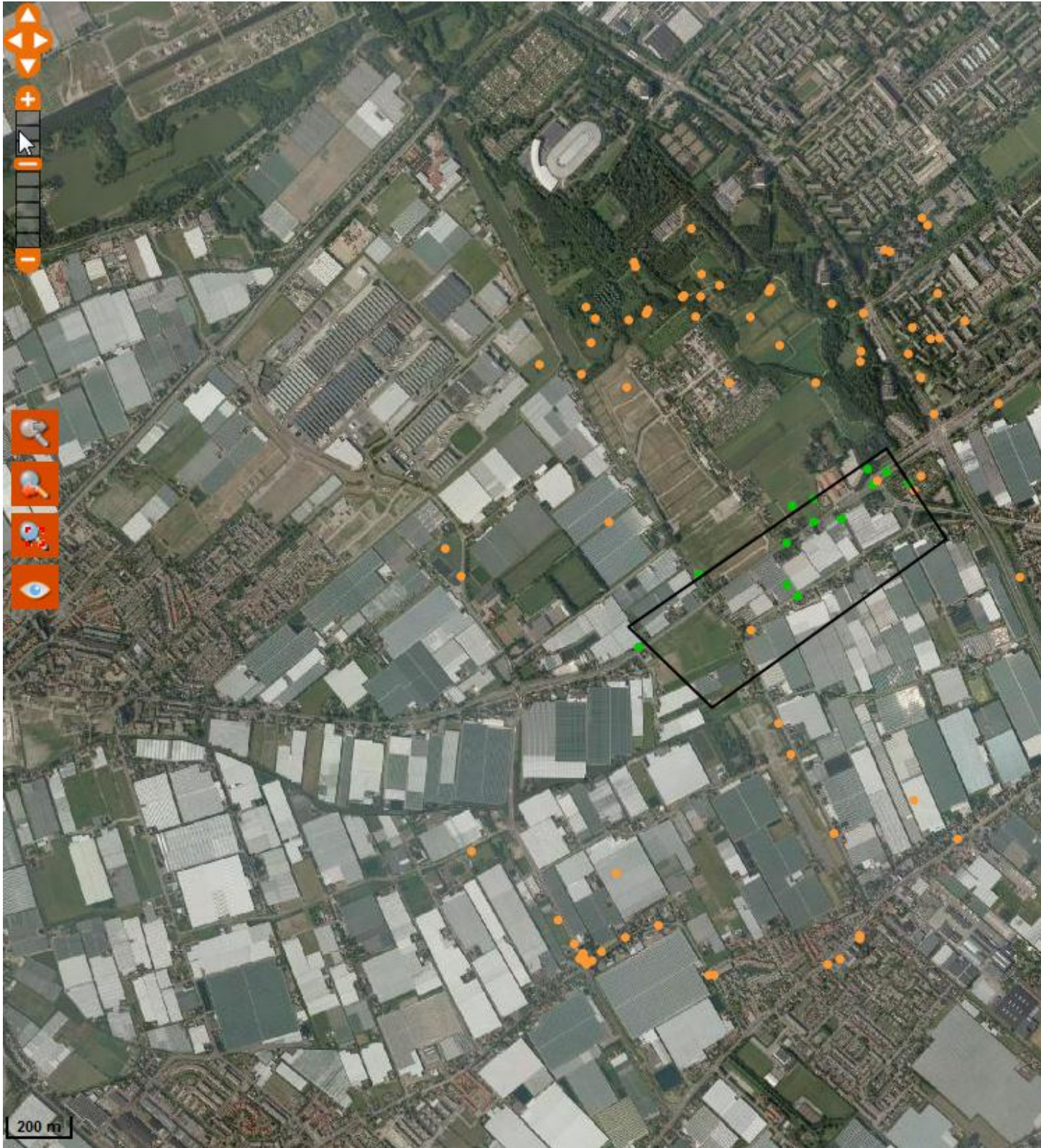

9. Bronvermelding

- Website ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
- Website Stadswerk
- NDFF.
- Wikipedia

10. Bijlage

10.1. Bijlage 1 Rapportage NDFF

10.1.1. *Afb 2 waarnemingen gemeld in de NDFF in en rond het plangebied.*